

OECD Economic Outlook: June No. 77 – Volume 2005 Issue 1

Summary in Hungarian

OECD Gazdasági áttekintés: június, 77. szám – 2005. évfolyam 1. kiadás

Összefoglalás magyarul

VEZÉRCIKK

EGYENSÚLY- ÉS LENDÜLETVESZTÉS?

Jean-Philippe Cotis, vezető közgazdász

Az a szabályos forgatókönyv, mely szerint a fellendülés sokkal egyenletesebben oszlik el az OECD országokon belül, nem valósult meg. Míg e forgatókönyv egyes elemei, például az Egyesült Államokban tapasztalható viszonylag sikeres „soft landing” és Japán gazdasági aktivitásának újbóli felélédeése megfelelőnek tekinthetők, ami igencsak hiányzik, az az euró-térség tartós lendülete. Tulajdonképpen az idő múlásával egyre inkább nyilvánvalóvá válik, hogy a körülményekből adódó indokok (iraki háború, olaj és nyersanyagár sokkok, árfolyam-ingadozások...) nem nyújtanak elégséges magyarázatot a kontinentális Európa fellendülésének sorozatos megszakadására. Ennek következtében, és előre tekintve úgy tűnik, hogy, a növekedési kilátások között jelentős eltérések várhatók az OECD-n és a világgazdaságon belül; az ázsiai szilárd kilátásoktól, az Egyesült Államok trendnek megfelelő kilátásain keresztül az európai gyenge és bizonytalan kilátásokig. Az ilyen ellentétes gazdasági perspektívák nem

járulnak hozzá a folyó fizetési mérleg hiányának csökkentéséhez, és előfordulhat, hogy lassabb világgpiaci összkeresletben tükröződnek vissza. A növekedés ezen kimenetelei azonban nem kőbe vésett igazságok: mint mindig, a makroökonómiai és strukturális politikák hatékonyságának, valamint egy globalizáltabb környezethez való alkalmazkodási képességük függvényében alakulnak.

A regionális fejlődésre összpontosítva, az Egyesült Államokban a visszamaradó pangás eltűnt, és a gazdaság a teljesítőképességének megfelelően valószínűleg tovább növekszik. A fellendülés néhány évét követően a konjunktúrát a nettó exportból származó csekély segítség mellett még mindig főleg a belföldi kereslet hajtja. Az év első negyedében bekövetkezett, előre nem látott importcsökkenés mellett a nettó export növekedéshez való hozzájárulása valójában a dollár reál effektív árfolyamának jelentős leértékelése ellenére is elég gyenge.

A kontinentális Európában 2004 első felének biztató fellendülését követően, az elmúlt év második felében az alábbhagyó fogyasztói és üzleti bizalommal párhuzamosan gyengült a növekedés is. Bár a látszólagos, kimutatott növekedés 2005 elején némileg javult, most ismét lankadóban van, és az év vége előtt nincs kilátás határozott fellendülésre. E hirtelen gyengülés nagyban köszönhető az erősebb eurónak és a magasabb olajáraknak. Ezt a hatást azonban egyes országokban, így Olaszországban és Németországban, jelentős mértékben felerősítette a külső sokkhatásokkal szembeni rugalmasság nyilvánvaló és visszatérő hiánya, ellentétben a kisebb gazdaságokkal; így például Spanyolországgal vagy az északi országokkal, amelyek jól vették az akadályokat. Az euró zóna sokkal szembeni érzékenysége meglehetősen esetlegessé teszi a rövid távú előrejelzést: a fokozatos fellendülés megvalósulásához a jelen *Áttekintés* elvárásainak megfelelően, bizonyos időn át némi külső stabilitásra lesz szükség.

A politikának a lehető legalaposabban és leghamarabb kell foglalkoznia a gyenge rugalmasság e krónikus példájával, valamint az euró övezeten belüli eltérő teljesítőképességgel. Ez az érintett országok növekedési kilátásainak szempontjából természetesen központi jelentőségű kérdés, viszont bizonyos mértékig a Gazdasági és Monetáris Unió hitelességének szempontjából is az. Németországban a belföldi kereslet tartós csökkenése az export oldal felőli igen erős ösztönzés ellenére is probléma. Olaszországban az éveken át tartó túlzott költséginfláció által aláásott kereskedelmi szektor aggasztó mértékben veszít piaci részesedéséből, megalapozva a jelenlegi recessziót.

Az Európai Monetáris Unió kezdettől fogva felbecsülhetetlen előnyökhöz juttatta a tagállamokat, beleértve a belső pénzügyi stabilitást és a hagyományosan alacsony kamatlábakat, valamint egy árstabilitást biztosító környezetet, amely kiállta az emelkedő olajárak próbáját. Hosszú távon azonban egy mindenki számára előnyösen működő, sikeres Monetáris Unió jól működő termék-, pénzügy- és munkaerőpiacokat, valamint tagállamainak gazdasági szerkezetében magas fokú homogenitást követel meg. Ebben az összefüggésben, a további európai gazdasági integráció és a strukturális reformok úgynevezett politikai nehézségek ellenére továbbra is sürgető marad.

Ázsiában továbbra is ragyogóak a növekedési kilátások. A konjunkturális bizonyíték a 2004 közepén jelentkező „erőtlen kísérletet” követően fellendülést mutat Japánban. Kínában a gazdasági aktivitás egyre fokozódik, virágzó exportot, valamint némi belföldi konjunktúra-túlfűtöttséget tükrözve, amelyet a hatóságok igyekeznek megfékezni. Az elmúlt néhány év során a kelet-ázsiai gazdaságok erőteljes lökést adtak a világkereskedelemnek. Ez az egyre erősödő hatást nem szabad figyelmen kívül hagyni akkor sem, amikor más területeken, így például az árfolyam-politikák terén a világgazdaság stabilitásához való hozzájárulásuk kevésbé meggyőzőnek tűnik.

Európa és egyrészt egyes ázsiai országok, másrészt az Egyesült Államok között folyamatosan fennálló eltéréseket nem lehet jóindulatú hanyagsággal kezelni. Az USA fenntarthatatlan folyó fizetési mérlegének helyzete mellett még nagyobbá válik a meglévő hiányok helyreállítására irányuló belső nyomás. E nyomás egy bizonyos ponton akár a dollár hirtelen gyengítésében is formát ölthet, s ez a Titkarság modell-szimulációi szerint ellentétes következményekkel jár az OECD térség egészére. Konkrétabban, Japánban és Európában, ahol csekély a rugalmasság, valamint a monetáris és költségvetési manőverek tere korlátozott, a csökkenő dollár nem csupán a nettó exportot nyírbaná meg, hanem a belföldi keresletet is. Bár jelenleg nem ez a legvalószínűbb kimenetel, de egyre valószínűbbnek tűnik egy ilyen kedvezőtlen forgatókönyv.

A külső hiányok nagyobb megelégedést keltő csökkenése arra ösztönözné a „túlzott mértékű megtakarításokat képző” ázsiai (Kína, Japán stb.), valamint kontinentális európai gazdaságokat, hogy növekedési szerkezetüket a belföldi kereslet javára fordítsák, ezáltal csökkentve a globális konjunkturális korrekció költségeit, míg az Egyesült Államokban a költségvetési és monetáris makroökonómiai politikák határozottan a fenntarthatatlanul alacsony nemzeti megtakarítások növelésére irányulnak.

Egyes virágzó ázsiai gazdaságokban a kooperatív korrekció a váltási árfolyam felértékelését és a monetáris politika szerepének újraértékelését is magába foglalná, amelynek olyan belföldi célokra kellene összpontosítania, mint például az árstabilitás és a teljesítmény-ingadozások egyenletessé tétele.

Európában – többszöri sikertelen próbálkozás után – a közvetlen kihívás a belföldi kereslet tartós lendületének visszaállításában rejlik. A gazdasági stabilitáshoz és a folyó fizetési mérleg újbóli egyensúlyához való hozzájáruláson túl a még erőteljesebb belföldi kereslet talán a gazdasági reformok lelassulásának megakadályozását is elősegítheti egy olyan környezetben, ahol azok potenciális deflációs hatása a közvélemény számos szegmensében növekvő aggodalmat kelt. A sikeres gazdasági reformok és az erősebb potenciális növekedés viszont segíthetné az európaiakat a nagyobb rugalmasság megteremtésében, valamint abban, hogy jobban felvállalják a jövőbeni árfolyammozgások költségét.

A gazdaság keresleti oldalának jobb kezelése ennél fogva a jövőben központi prioritás marad. Mindenekelőtt, a monetáris politika a biztosítási díjak jelentős csökkentésével közvetlen szerephez juthat. A jelenlegi, alacsony alapinflációval¹ és gyenge összkereslettel jellemezhető környezetben a monetáris helyzet enyhítésének ügye az euró térségben tényleg igen sürgetőnek tűnik. Az *Áttekintés* korábbi kiadásaiban hangsúlyozottaknak megfelelően, a rugalmasabb és fogyasztóbarátabb lakossági pénzpiacokat célzó reformok is segíthetnének az átfogó reformstratégiában nagyobb hangsúlyt helyezni a keresletre, miközben a konjunkturális hanyatlások ideje alatt sokkal hatékonyabb monetáris politikai közvetítőcsatornákkal látnák el az euró térséget.

Végezetül, míg a korábbi *Áttekintések* részletesen szóltak a pénzügyi korrektség iránti igényről, az állami pénzügyek konszolidációja a legtöbb nagy OECD országban legjobb esetben is csak lassan araszol előre. Európában a Stabilitási és Növekedési Paktum nemrég elfogadott, rugalmasabb változatát nagyobb nemzeti tulajdontudattal kellene társítani, és a jelenlegi költségvetési hiány komoly csökkentésének szándékával kellene megvalósítani.

¹ Lásd a jelen *Áttekintés* „maginflációs” mutatókkal és azoknak a jövőbeli infláció alakulására vonatkozó jósló képességével foglalkozó külön fejezetét.

© OECD 2005

Ez az összefoglalás nem hivatalos OECD fordítás.

Ez az összefoglalás abban az esetben másolható,
ha megemlítsre kerül az OECD szerzői joga és az eredeti kiadvány címe.

**A többnyelvű összefoglalások az eredetileg angol ill. francia nyelvű
OECD kiadványok kivonatos fordításai.**

**Az OECD Online Könyvesboltban díjmentesen állnak rendelkezésre:
www.oecd.org/bookshop/**

További információ kérhető a Közügyi és Kommunikációs Igazgatóság
Jogi és Fordítási Csoportjától.

rights@oecd.org

Fax: +33 (0)1 45 24 13 91

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
France

Látogasson el honlapunkra: www.oecd.org/rights/

